רגלי חבירו, ונמצא שהיתה חציצה בין רגלו של הכהן לרצפת המקדש — **פסל** את הזבח!

וכן אם קיבל את הדם כשהוא מחזיק בכלי **ביד שמאל — פסל** את הקרבן!

רבי שמעון מכשיר אם התקבל הדם בשמאל!

גמרא

זר — מנלן שהוא פוסל בעבודתו?

דתני לוי: נאמרה בפרשת אמור אזהרה לכהנים שלא יעבדו את עבודת הקרבנות כשהם טמאים: "**דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו מקדשי בני ישראל**, ולא יחללו את שם קדשי. כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים — ונכרתה הנפש ההיא!"

ודנה הגמרא בלשון הכתוב קדשי "בני ישראל", האי "**בני ישראל", למעוטי מאי?**

אילימא למעוטי "בנות ישראל", וללמד שלא הוזהרו הכהנים הטמאים מלהקריב קרבן **נשים**,

הרי לא יתכן לפרש כן. כי קשה, איך עצם הקרבן בא בטומאה? והרי אף אם לא נאסרה ההקרבה לכהן, עדיין קשה, וכי **קרבן נשים, בטומאה קרב?** והרי אין כח בקרבן נשים לדחות את הטומאה?(7)

אלא, לא בא הכתוב "בני ישראל" אלא למעוטי קרבן **עובדי כוכבים**. שאם שלח עובד כוכבים קרבן עולה, יכול אפילו כהן טמא להקריבה.

ומקשינן: **השתא ציץ**, שנושא הכהן הגדול על מצחו, והוא מרצה בקרבנות ישראל על הדם שנטמא ונזרק בשוגג, וכן על החלב שנטמא שאפשר לזרוק את הדם, אולם הוא **לא מרצה** על קרבן עובד כוכבים, **דאמר מר:** דם שנטמא וזרקו, אם זרקו בשוגג הורצה ואם זרקו במזיד לא הורצה, אך **בעובדי כוכבים** שנטמא דם קרבנם וזרקו הכהן על המזבח הרי **בין** זרקו **בשוגג ובין במזיד לא הורצה**, ואם כן כיצד תעלה על דעתך **שבטומאה** של הכהן הוא **קרב?** והרי כהן טמא אינו יכול להקריב אפילו קרבן של ישראל וכל שכן שלא יוכל להקריב קרבן עובד כוכבים, שהתמעט אפילו מריצוי ציץ?

ומתרצינן: **אלא**, מהכא ילפינן — **הכי קאמר** קרא "דבר אל אהרן ואל בניו לאמר: **וינזרו** שיתרחקו הכהנים כשהם טמאים **מקדשי**, מכל הקדשים! ואף **בני ישראל** י?נ?ז?רו? מהקדשים, שלא יעבדו בהם. **ולא יחללו** אותם בעבודתם בהם" ומכאן למדנו שעבודת הזר מחללת את הקרבן.

דבי רבי ישמעאל תנא מקור אחר לפסול עבודת זר: **אתיא בקל וחומר מבעל מום** שפוסל את הקרבן בעבודתו(8) —

ומה בעל מום הקל, **שאוכל** קדשי קדשים, בכל זאת **אם עבד חילל. זר**, שחמור ממנו, **שאינו אוכל** בקדשי קדשים, **אינו דין שאם עבד, חילל!** טז-א

שכשר, ואין כלי מטמא כלי והדם טהור, ורק משום טומאת הכהן פסול.

7. **רש"י** פירש "וכי יש כח בקרבן נשים לדחות טומאה", ותמה **הגרי"ד סולוביצ'יק** שהרי כעת דנה הגמרא למעט מקרא שלא יהא בו כלל טומאה, ואין צורך בדחיתה כלל.

והוכיח מכך שהמיעוט הוא רק מצד הקרבן, שמותר להקריבו בטומאה. אך עדין יש איסור מצד העבודות, לאסור לעבוד בטומאה אפילו בתרומת הדשן, ולכך צריך את דחית הקרבן. אך מאידך, דחיית הקרבן אינה מועילה אלא להתיר לעבוד בטומאה, אך מצד דיני הקרבן שיעשה בטהרה היה אסור לטמא לעבוד אף בקרבן נשים, אלא אם מיעט קרא לאיסורו. והטעם לכך, משום שהדחייה מועילה רק משום שחיוב ההקרבה דוחה איסור הכהן, אבל דיני החפצא של הקרבן שיעשה בטהורים אינם נדחים מפני חיוב הבאתו. וכמו שהובא [בהערה 1] מדברי תוס' במנחות [מט א] שאין דחייה מועילה לפסול.

ולפי זה בקרבן עכו"ם היה ניחא לגמרא, כיון שדיני קרבנם חלוקים מישראל, אם כן יתכן שגם דיני העבודה בקרבנם חלוקים ומותר להקריבם בטומאה ואינם צריכים דחייה, אולם מדברי רש"י [בד"ה בטומאת] משמע שגם בקרבן עכו"ם הטומאה נדחית.

8. **תוס' בתענית** [יז ב] הקשו למה לי קרא שערל מחלל עבודה, ותיפוק ליה בקל וחומר מבעל מום שאוכל ומחלל עבודה, כל שכן לערל שאינו אוכל, ותירצו שחלל יוכיח שאינו אוכל בקדשים ועבודתו כשרה, ותמהו האחרונים [**שער המלך** פ"ו מביא"מ **והגרעק"א** על משנתינו] שהרי תנא דבי רבי ישמעאל למד מקל וחומר זה לפסול עבודת זר ולא פרק מחלל. וכתב שער המלך שלגבי זר יש לדחות את הפירכא, שכן חלל בא מזרע הכהונה, [וראה דבריו בפ"י מכהמ"ק ה"ד].

ומהרי"ל דיסקין [כתבים ט] כתב שאילו לא ידענו שזר פוסל, לא היינו דורשים את הפסוק "ברך ה' חילו" להכשיר עבודת חלל, וכל דבר שלא ידענו קודם הקל וחומר אינו פורך את הקל וחומר.

ובעולת שלמה כתב ליישב על פי דברי תוס' להלן בסמוך